

ANNE HERMANS, HAIO EN COLUMNISTE VOOR NRC HANDELSBLAD

'Ik moest leren de rem te vinden'

Ontspannen loopt Anne Hermans door de Amsterdamse Pijp op zoek naar een plekje in de zon voor het interview. In het Spaans groet ze vrolijk de overburen. Eenmaal op het terras vertelt ze over haar hectische leven als arts en schrijfster van columns en boeken en over haar reislust en passie voor Latijns-Amerika.

Anne Hermans is haar schrijversnaam. Ze wil haar echte naam liever niet in de publiciteit, omdat ze niet wil dat haar patiënten haar als schrijfster zien in plaats van arts. "Arts zijn en schrijven is moeilijk te combineren", vertelt Hermans, terwijl ze terugdenkt aan de periode die ze in Curaçao doorbracht als tropenarts. "Ik wilde toen goed presteren in het ziekenhuis, maar ik moest tegelijkertijd mijn boek schrijven. Toen ben ik mezelf wel tegengekomen. Ik was tot diep in de nacht aan het schrijven wat echt ten koste ging van mijn sociale leven en relatie. Ik hoop dat ik daarvan heb geleerd."

Tijdens die opleiding in Curaçao werkte Hermans drie weken aaneengesloten en vervolgens nam ze een week vrij om te schrijven. "Daar ben ik wel echt tegen mijn grens aangelopen. Elke kans die ik zie, wil ik ook grijpen. Maar ik was toen zo aan het rennen, dat ik er niet meer gelukkig van werd. Ik dacht dat ik niks af kon zeggen. Ik móest goed voor mijn patiënten zorgen, ik móest alle deadlines halen en ik móest al mijn vrienden die op bezoek kwamen een leuke tijd bezorgen. Toen realiseerde ik me niet dat ik ook zaken kan afzeggen. Het was net alsof ik met de fiets een berg afreed en wel mee moest blijven trappen. Ik moest leren om de rem te vinden en die heb ik nu gelukkig gevonden."

Tegenwoordig kan Hermans goed een middenweg vinden tussen haar carrière en haar privéleven. "Ik stoot nog wel mijn neus aan de zijkanten, maar ik kan een betere balans creëren." Haar drukke leven begon tijdens haar eerste coschap op de interne geneeskunde. Na vier jaar lang met gemak haar tentamens te hebben gehaald, werd ze in het diepe gegooid in het academische ziekenhuis. "Ineens bestaat mijn wereld alleen nog maar uit ziekenhuis, kan ik alleen nog maar praten over patiënten en is de volgende beoordeling alles waar het op dat moment om gaat", zegt Hermans. Haar vrienden floten haar terug. Na het eerste jaar coschappen moest ze verhuizen en niemand kwam haar helpen. "Ik realiseerde me dat ik ook helemaal niemand had geholpen de laatste tijd. Gelukkig ben ik na verloop van tijd zekerder geworden, maar na mijn eerste co-schap was ik volledig van de kaart, omdat ik zo hard had gewerkt en gewoon een zeven kreeg."

Hermans moest in het begin ook erg wennen aan de hiërarchie in het ziekenhuis. "Ik dacht dat ik iedereen naar de mond moest praten, maar ik kwam er later achter dat de meeste specialisten helemaal niet zitten te wachten op een soort schaapje dat met ze meepraat. Het wordt juist meer gewaardeerd als je af en toe een frisse opmerking maakt." ▶

CURRICULUM VITAE

Anne Hermans (31 jaar) woont in Amsterdam en volgde de geneeskundeopleiding aan het VUmc. Na verschillende stages in het buitenland besloot ze de opleiding tot tropenarts te volgen en werkte ze o.a. in Curaçao en Colombia. Hermans schreef van 2004 tot 2007 een serie columns voor het *NRC Handelsblad* die de basis waren voor haar boek *De co-assistent*. Momenteel doet ze de opleiding tot huisarts en is ze begonnen aan haar tweede columnreeks: *Dokter Hermans in de jungle*. Vorige maand zijn haar columns uitgekomen in het boek *Het Wittejaseffect*.

Het heeft even geduurd voordat Hermans wist welke specialisatie haar het beste lag. “In het begin vond ik alles geweldig, maar als ik dan bedacht dat ik dat voor de rest van mijn leven zou moeten doen, haakte ik af. In het ziekenhuis krijg je alleen patiënten met specifieke klachten, die los je vervolgens op en je stuurt de patiënt weer terug. Je kijkt daarbij te weinig naar de persoon zelf, vind ik. Ik miste het bredere denken en het persoonlijke contact. Daarom heb ik gekozen voor de huisartsopleiding. Bij het werk als huisarts word je gedwongen om creatiever te zijn en breder te denken.”

Hermans deed het coschap huisartsgeneeskunde in een klein dorpje in Noord-Holland waar ze een combinatie tussen tweeversdieners uit de stad en traditionele bevolking van het platteland aantrof. Het coschap huisartsgeneeskunde was een rustpunt voor Hermans. “Ik reed lekker in mijn autootje van boerderij naar boerderij en voelde: dit past bij mij.”

Hermans ziet het huisartsvak als een uitdaging. “Je kunt veel meer in de eerste lijn doen dan je denkt. In het ziekenhuis heb je zoveel middelen om jezelf zeker te stellen, dat je soms onderschat hoe het is als je die middelen niet hebt. Als huisarts krijg ik dagelijks ontzettend veel mensen op het spreekuur, waarvan ik er maar één of twee doorstuur naar de specialist. Ik moet veel beter nadenken dan wanneer ik een patiënt gepresenteerd krijg met alle bloeuitslagen en röntgenfoto's erbij.”

'Het is alsof je met je fiets de berg afgaat en wel mee moet blijven trappen'

Vanuit het ziekenhuis wordt er volgens Hermans dikwijls neergekeken op huisartsen. Hermans stuitte op veel onbegrip toen zij tijdens haar werk op de seh aankondigde dat ze de huisartsopleiding ging doen. “Het wordt gezien als een stap terug. Verpleegkundigen, specialisten, ambulancebroeders... iedereen deed alsof ik gek was, dat ik niet in het ziekenhuis wilde blijven werken.” Toch mist Hermans de hectiek van het ziekenhuis soms, maar dat weegt niet op tegen de diversiteit die de huisartsopleiding haar biedt. “Ik vind de combinatie van actie en verdieping interessant. Dat vind ik terug in de huisartsopleiding.”

ZULULAND

Toen Hermans 18 jaar was, had ze het idee dat ze de wereld wilde redden. Haar stage in Zululand, een district in Zuid Afrika, was wat dat betreft een desillusie. Ze zag wel hoe

gezondheidszorg in een ander land kan werken en hoe mensen daarmee omgaan. Dat vond ze fascinerend. “Daardoor werd ik enthousiast en wilde ik juist nog liever naar de tropen”, aldus Hermans.

Naast Zululand heeft Hermans ook stage gelopen in Argentinië en Costa Rica, volgde ze de opleiding tot tropenarts deels in Curaçao en werkte ze daarna nog in Colombia. In Costa Rica woonde ze zes weken bij een familie in een huis op palen. “Ik maakte daar in het ziekenhuis dingen mee die je je in Nederland niet kunt voorstellen”, vertelt ze. “Het grote verschil was het productiedraaien. Er stonden veel mensen in de rij met gigantische steekwonden, want er waren daar veel steekpartijen. Dat vond ik erg interessant. Er stond ook een rij van zwangere vrouwen. Die moest je toucheren: iedereen met minder dan vijf centimeter ontsluiting moest je weer wegsturen en iedereen met meer dan vijf centimeter mocht naar boven.” Hermans gelooft in de gulden middenweg. “In Nederland besteden we soms te veel tijd aan één patiënt, maar in Costa Rica kreeg iedereen dezelfde behandeling. Er werd niet doorgevraagd over de ziekte. Dat is ook niet goed.”

ZORGZAAM

Hermans voelt zich arts in hart en nieren, maar haar jeugd-droom om schrijfster te worden, kan ze niet vergeten. In het geheim schrijft ze een aantal columns over haar ervaringen tijdens de coschappen en stuurde die naar alle kranten en opiniebladen. “Ik ging er volledig vanuit dat niemand zou reageren, maar ik wilde in ieder geval één goede poging hebben gedaan mijn droom te laten uitkomen”, vertelt Hermans. *NRC Handelsblad* blijkt enthousiast en plant tien columns voor haar in. Dat ze uiteindelijk ruim zestig columns en een boek schrijft, had ze toen niet kunnen bedenken.

“De redacteur van *NRC* was erg zorgzaam”, vertelt Hermans. “Die heeft er echt op gehamerd mijn echte naam geheim te houden. Dat wilde ik ook, want ik was in het begin vooral bang dat ik überhaupt nooit een baan zou vinden als arts. Dus hield ik mijn echte naam strikt geheim. Ik heb zeker de eerste anderhalf jaar niemand behalve mijn familie verteld dat ik ook schrijfster was. Ik was bang dat mensen me gingen beoordelen op mijn columns in plaats van op mijn werk als arts. Maar toen bleek dat mijn ouders het aan een kennis hadden verteld en begon iemand erover op een feestje... langzamerhand kwamen toch veel mensen het te weten.”

Later werd ze zekerder en durfde ze voor haar schrijversbestaan uit te komen. “Iedereen reageerde heel enthousiast. De chirurgen waren zelfs teleurgesteld als ik niet over ze schreef. Daarom ben ik nu niet meer zo bang om met mijn foto in een tijdschrift te komen. Het is gelukkig nog nooit gebeurd dat een patiënt me herkende, want een naam blijft volgens mij beter hangen dan een foto. Het gebeurt sinds de publica-

tie van mijn columns wel significant vaker dan daarvoor dat mensen het gevoel hebben dat ze me ergens van kennen, maar dan doe ik gewoon alsof mijn neus bloedt.”

Tijdens het schrijven van het boek *De co-assistent* vroeg Hermans de chirurg waarvoor ze toen werkte of ze haar baan kon delen met een collega, een duobaan. ‘Wat denk je wel niet’, reageerde hij fel, ‘je werkt niet op een consultatiebureau!’ Uiteindelijk draaide de chirurg bij en kreeg ze de mogelijkheid om haar passies te combineren. “Parttime werken in het ziekenhuis hoort niet”, stelt Hermans. “Maar ik wilde elke kans grijpen, dus probeerde ik toch mijn werk met het schrijven van een boek te combineren.”

‘De combinatie van actie en verdieping vind ik terug in de huisartsopleiding’

Ze kwam in een mediahype terecht. “Ik rende van interview naar interview en wilde overal ‘ja’ op zeggen. Ik was alleen nog maar bezig met mijn boek en begon mijn werk als arts echt te missen. De hele dag was ik alleen maar over mezelf aan het praten en raakte er een beetje van in de war.” Om dat te doorbreken, ging ze naar Colombia om daar als tropenarts te werken.

Hermans vindt dat uitgeverij debuterende schrijvers wat dat betreft ook beter moeten begeleiden en adviseren over de media-aandacht die ze gaan krijgen. “Ik zei in het begin veel te veel in interviews en mijn woorden werden soms verdraaid. De media geven je het gevoel dat zij jou een kans geven om je te promoten dus dat jij je op hun schema moet aanpassen. Het dieptepunt was dat ik voor de *Viva* geïnterviewd werd en zij mij helemaal gingen aankleden en opmaken voor de foto. Ik vond het allemaal super fascinerend, tot ik het blad in de bus kreeg en zag dat ik eruit zag als een depressief paasei. Ik ben nu handiger geworden in het omgaan met de media en probeer het beter te doseren.”

Over haar toekomst maakt Hermans zich geen zorgen. “Ik heb geleerd me minder zorgen te maken over de toekomst. Of ik nou in een ziekenhuis of een kleine praktijk op het platteland eindig, ik ga me toch wel vermaken.” Over één ding is ze zo goed als zeker. Hermans: “Ik wil zeker weer voor enige jaren in het buitenland wonen. Mijn vriend denkt daar gelukkig hetzelfde over. Ik heb een gigantisch zwak voor Latijns-Amerika, maar hij wil liever naar Nieuw-Zeeland. Mij maakt het niet uit waar we gaan wonen, als er maar ruimte en natuur is, leuk wordt het toch wel.” ■